

0 potrzebie ochrony bagien i mokradeł

13 lutego 2023

Bagna, torfowiska, rzeki i jeziora, są kluczowym elementem przyrody, a ich ochrona i odtwarzanie są niezbędne dla powstrzymania globalnego kryzysu klimatyczno-ekologicznego i dla zapewnienia bezpiecznej przyszłości ludzi i trwałego dostępu do zasobów środowiska – podkreślają uczestnicy konferencji Pakt dla Mokradeł, która odbyła się na UW.

Konferencja Pakt dla Mokradeł odbyła się na Wydziale Biologii Uniwersytetu Warszawskiego z okazji 52. rocznicy Konwencji Ramsarskiej. Uczestniczyło w niej ponad 350 osób zajmujących się ochroną ekosystemów mokradłowych – naukowcy, praktycy ochrony i restytucji mokradeł z organizacji pozarządowych, rolnicy, społecznicy i pracownicy administracji publicznej, m.in. Generalnej i Regionalnych Dyrekcji Ochrony Środowiska, Parków Narodowych i Krajobrazowych, Lasów Państwowych, Wód Polskich – poinformowali PAP organizatorzy konferencji.

W swoim oświadczeniu na zakończenie konferencji uczestnicy podkreślili, że ekosystemy mokradłowe, takie jak bagna, torfowiska, rzeki, jeziora, są kluczowym elementem przyrody, a ich ochrona i odtwarzanie są niezbędne dla powstrzymania globalnego kryzysu klimatyczno-ekologicznego, a także dla zapewnienia bezpiecznej przyszłości ludzi i trwałego dostępu do zasobów środowiska.

„Mokradła zajmowały ok. 18 proc. powierzchni Polski, ale niemal wszystkie, w efekcie degradacji, przestały spełniać niegdysiejsze funkcje ekosystemowe. Wskutek melioracji około 85 proc. torfowisk straciło cechy ekosystemów bagiennych, zmieniając się z pochłaniaczy dwutlenku węgla w źródła jego emisji do atmosfery. Około 80 proc. rzek ma, wskutek regulacji i dopływu zanieczyszczeń, znacząco pogorszony stan

ekologiczny, co upośledziło ich zdolności samooczyszczania i zniszczyło różnorodność siedlisk. Również stan lub potencjał ekologiczny ponad 80 proc. jezior jest gorszy niż dobry. Gatunki związane z mokradłami dominują w Polskich Czerwonych Księgach fauny i flory, należąc do najszybciej ginących” – przypominają sygnatariusze oświadczenia.

„Mimo że dotychczasowe projekty odtwarzania mokradeł prowadzone w Polsce i za granicą dostarczyły niezbędnej wiedzy naukowej i technicznej, skala przestrzenna i liczba zrealizowanych projektów jest nieproporcjonalnie mała w stosunku do potrzeb. Jednocześnie ochrona i restytucja mokradeł są coraz częściej przywoływane przez różne środowiska jako działania niezbędne dla przeciwdziałania suszom i powodziom, ochrony jakości wód, ograniczenia skutków zmian klimatu, a także poprawy obronności kraju. Również nowe akty prawne Unii Europejskiej – »Strategia bioróżnorodności« oraz »Prawo o przywracaniu przyrody« – wymagają od nas natychmiastowego zwiększenia efektywności ochrony i restytucji mokradeł. Aby wdrożyć te plany, potrzebujemy dziś współpracy różnych środowisk ponad wszelkimi podziałami” – napisali uczestnicy konferencji w deklaracji.

Jej treść udostępnił PAP dr hab. Wiktor Kotowski z UW, specjalista w zakresie ekologii mokradeł oraz metod ich ochrony i restytucji przyrodniczej.

Uczestnicy konferencji „Pakt dla Mokradeł” wyrazili „potrzebę i wolę współdziałania na rzecz uznania ochrony i odtwarzania mokradeł za działania kluczowe dla adaptacji do zmian klimatu i ich ograniczania oraz powstrzymania wymierania gatunków, i wdrożenia adekwatnych działań w różnych sektorach polityki Państwa; współpracy naukowców różnych dziedzin i dyscyplin naukowych w planowaniu oraz realizacji ochrony i odtwarzania mokradeł, a także stworzenia systemu monitoringu ich stanu ekologicznego oraz oceny funkcji ekosystemowych”.

Wskazują też na potrzebę współpracy między instytucjami

administracji publicznej a naukowcami i praktykami ochrony przyrody, aby poprawić istniejące i wypracować nowe skuteczne instrumenty prawne, administracyjne i finansowe wspierające przyrodę mokradeł, a także stworzenia ram prawno-organizacyjnych wspomagających zaangażowanie sektora prywatnego w odtwarzanie mokradeł, a w szczególności restytucję zdegradowanych torfowisk w ramach kompensowania emisji gazów cieplarnianych.

Ich zdaniem konieczne jest również wypracowanie nowych zasad gospodarowania glebami torfowymi w sektorze rolniczym i leśnym, takich jak paludikultura, aby zminimalizować emisje gazów cieplarnianych i przywrócić utracone funkcje ekosystemowe, takie jak retencja i oczyszczanie wód, a także ograniczenie wydobycia i stosowania torfu w przemyśle ogrodnictwym i innych sektorach.

Sygnatariusze dostrzegają potrzebę „rewizji dotychczasowego podejścia do formalnej ochrony mokradeł na obszarach chronionych w celu zwiększenia jej efektywności i zapobieżenia błędnym decyzjom administracyjnym”, a także „objęcia skuteczną ochroną mokradeł dobrze zachowanych oraz opracowania i wdrożenia krajowego planu restytucji przyrodniczej mokradeł zdegradowanych w celu przywracania przyrody i odtwarzania utraconych usług ekosystemowych, w tym funkcji strategicznych w zakresie obronności kraju”.

Mówią też o potrzebie skutecznej i powszechnej edukacji w zakresie roli mokradeł, a także potrzeb i metod ich odtwarzania. Apelują również o wzmocnienie współpracy międzynarodowej polskich naukowców, praktyków i decydentów w zakresie ochrony i przywracania mokradeł, w szczególności w zakresie ochrony transgranicznych obszarów bagiennych, takich jak region białorusko-ukraińsko-polskiego Polesia.

Autorstwo: PAP

Na podstawie: [Bagna.pl](https://bagna.pl)

Źródło: NaukawPolsce.pl